

PASCAL QUIGNARD

DÜNYANIN
BÜTÜN
SABAHLARI

ROMAN

FRANSIZCA ASLINDAN ÇEVİREN
SEVİM AKTEN

Pascal Quignard
DÜNYANIN
BÜTÜN
SABAHLARI

Can Yayınları: 524
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 211

Tous les matins du monde, Pascal Quignard
© Éditions Gallimard, 1991
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 1992
Bu eserin Türkçe yayın hakları Onk Ajans Ltd. Şti.
aracılığıyla alınmıştır.

1. basım: 1993
2. basım: Temmuz 2008

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Hayriye Kaymaz
Düzelti: Nurten Sönmezcan

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Eko Matbaası

ISBN 978-975-510-451-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Pascal Quignard
DÜNYANIN
BÜTÜN
SABAHLARI

ROMAN

Fransızca aslından çeviren
SEVİM AKTEN

CAN YAYINLARI

**PASCAL QUIGNARD'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
ÖTEKİ KİTABI**

CİNSELLİK VE KORKU / *deneme*

Pascal Quignard, 1948'de Verneuil-sur-Avre'da doğdu. 1966-68 yılları arasında Nanterre Üniversitesi'nde felsefe öğrenimi gördü. 1969'da Gallimard yayınevinde çalışmaya başladı; 1976'da okuma kuruluna girdi. Vincennes Üniversitesi'nde ders verdi. François Mitterrand'la birlikte Versailles Barok Opera ve Tiyatro Festivali'ni kurdu, 1990-94 yılları arasında festivalin yönetmenliğini üstlendi. 1994 yılında tüm görevlerinden ayrılarak kendini tümüyle edebiyata verdi. 1980'de yılında *Carus* adlı yapıtıyla Eleştirmenler Ödülü'ne, 2000 yılında *Roma'daki Teras* ile Akademi Ödülü'ne, 2002'de *Gezgin Gölgeler* ile Fransa'nın en saygın edebiyat ödülü Goncourt'a değer görüldü. *Dünyanın Bütün Sabahları* en popüler kitabı oldu ve 1991'de Alain Courneau tarafından beyazperdeye uyarlandı. Başrolünü Gérard Depardieu'nün üstlendiği film, Fransa'da büyük başarı kazandı, ilk yıl 2 milyon kişi tarafından izlendi, daha sonra da 31 ülkede gösterime girdi. Quignard ayrıca Latince, Çince ve Yunancadan çeviriler yaptı.

Sevim Akten, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1968 yılında mezun oldu. Yüksek lisans ve doktora eğitimi için Fransa'da araştırmalar yaptı. 1970 yılında Aix-en Provence Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde başladığı doktora eğitimini 1974 yılında Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde tamamladı. 1983 yılında doçent, 1980 yılında profesör olan Akten'in yirmiden fazla kitap çevirisi vardır. Çevirileri arasında, Erik Orsenna'nın *Uzun Zamandan Beri*, Patrick Besson'ın *Zengin Kadın*, Jean-Denis Bredin'in *Yürek Çarpıntıları*, Paul Eluard'ın *Şiirin Dolambaçlı Yolları*, Marguerite Duras'ın *Buraya Kadar*, Clarice Lispector'un *Kuşatılmış Kent* adlı ünlü romanları da var.

1. BÖLÜM

1650 ilkbaharı, Madam de Sainte Colombe öldü. Geride iki kız bıraktı, biri iki, biri altı yaşında. Mös-yö de Sainte Colombe eşinin ölümünden sonra kendine gelemedi. Onu seviyordu. Anısına “Özlemler Ağıtı”¹nı besteledi.

Bahçesi la Bièvre Çayı'nın kıyısında olan bir evde iki kızıyla birlikte yaşıyordu. Dar bahçenin, etrafı çaya kadar çitlerle çevriliydi. Çayın kıyısında söğüt ağaçları ve akşamleyin hava güzel olduğunda Sainte Colombe'un gidip içinde oturduğu küçük bir sandal vardı. Yoksulluktan yakınmayacak kadar varlıklıydı. Le Berry'de kendisine ufak bir gelir sağlayan arazisi vardı, burada kumaşla ya da av etiyle değiş tokuş ettiği şarap üretti. Avlanmak konusunda oldukça beceriksizdi, vadiye yukarıdan bakan ormanları bir baştan bir başa geçmek hoşuna gitmiyordu. Öğrencilerinden sağladığı gelirle de açığını gediğini kapatıyordu. O sıralar Londra ve Paris'te hayranlık kazanmış olan viyola¹ çalgısını çalmayı öğretiyordu. Ünlü biriydi. Hizmetinde iki uşak ve küçüklerle ilgilenen bir aşçı kadın vardı. Port-Ro-

¹ XV. yüzyıldan XVIII. yüzyıl sonuna kadar viyolonsel gibi yere dayayarak çalınan, keman ile viyolonsel arası telli bir çalgı. (Ç.N.)

yal'le¹ ilişkili bir derneğin üyesi olan Mösyö de Bures çocuklara edebiyat, matematik, dinbilgisi ve bunu anlamaya yetecek kadar Latince öğretti. Mösyö de Bures, Saint-Dominique-d'Enfer çıkmaz sokağında yaşardı. Sainte Colombe'a Mösyö de Bures'ü Madam Pont-Carré salık vermişti. Kızlarına ilk gençlik yıllarından başlayarak notaları ve anahtarları Mösyö de Bures öğretmişti. Kızlar güzel şarkı söylüyorlardı, müziğe karşı gerçek yetenekleri vardı. Toinette beş, Madeleine dokuz yaşına geldiğinde üçü birden oldukça zor ve kısa triolar yapıyorlardı; babaları kızların yorumlamalarındaki incelikten hoşnuttu. Kızlar annelerini hiç anımsatmamakla birlikte daha çok babalarına benziyorlardı; yine de annenin anısı Sainte Colombe'da hiç bozulmadan öylece duruyordu. Üç yıl sonra görüntüsü hâlâ gözünün önündeydi. Beş yıl geçmesine karşın sesi kulaklarında çınlıyordu. Çoğunluk suskundu, ne Paris'e ne de Jouy'a giderdi. Madam de Sainte Colombe'un ölümünün üstünden iki yıl geçince karısının atını sattı. Karısı son nefesini verirken yanında olmayışının üzüntüsünden hiç kurtulamıyordu. O anda, biraz puisey şarabı ve müzikle ölmeyi dileyen rahmetli dostu Mösyö Vauquelin'in başucundaydı çünkü. Dostu öğle yemeğinden hemen sonra ruhunu teslim etmişti. Mösyö de Sainte Colombe gece yarısını geçce Mösyö Savreux'nün arabasıyla evine dönünce, karısı giydirilmişti bile, etrafı mumlarla ve gözyaşlarıyla çevriliydi. Ağzını açmadı, gözü kimse-leri görmedi. Paris'e giden yol henüz taş döşenmediğinden, yürüyerek kente ulaşmak iki saat alıyordu.

¹ Port-Royal: Eski bir manastır. Cizvit tarikatının ve muhalefetin simgesi oldu. Kral XIV. Louis'nin soruşturma ve baskılarıyla karşı karşıya kaldı. Bir tür aydınlar ocağı. (Y.N.)

Sainte Colombe evine kapandı ve kendini müziğe verdi. Yıllarca viyola çaldı, ünü çevreye yayıldı. Karısının ölümünün ardından iki mevsim boyunca günde on beş saat hiç durmadan viyola çaldı. Bahçede Mösyö de Sully zamanından kalma büyük dut ağacının üzerinde bir kulübe yaptırdı, dört basamak merdiven yetiyordu kulübeye çıkmak için. Böylelikle küçüklerin derslerine de oyunlarına da engel olmadan çalışabiliyordu; hatta aşçı kadın Guignotte, kızlarını yatırdıktan sonra bile çalışmasını sürdürebiliyordu. Uyumadan önce karanlıkta çene çalan kızların konuşmalarına müziğin karışmasının iyi olmayacağını düşünüyordu. Viyolayı bacaklarının üstüne koymadan dizlerinin arasında tutmak gibi farklı bir yöntem bulmuştu. Daha önemli olanaklar sağlayabilmesi ve daha dokunaklı olabilmesi için çalgısına bir bas tel ekledi. Elinin ağırlığını azaltıp işaretparmağıyla ortaparmak yardımıyla baskıyı özellikle tellerin üstünde yoğunlaştırarak yay tekniğini geliştirdi; bunu şaşılacak bir beceriyle yapıyordu. Öğrencilerinden biri, Côme Le Blanc baba, insan sesinin tüm değişmelerini çıkarabildiğini söylüyordu: Genç bir kadının iç çekmesinden tutun da yaşlı geçmiş bir adamın hıçkırığına, Henri de Navarre'ın savaş çığlıklarından kendini dersine vermiş, resim yapan bir çocuğun soluğunun yumuşaklığına, kimi zaman cinsel doyum anında çıkan coşkun hırıltıdan duasına dalıp gitmiş bir adamın hemen hemen dilsiz ağırbaşlılığına kadar her sesi çıkarabiliyordu ve bunu pek az bir akortla ve pek az bir çabayla gerçekleştiriyordu.

2. BÖLÜM

Sainte Colombe'un evine giden yol, soğuklar bastırınca çamur içinde kalıyordu. Paris'ten nefret ediyordu, tahta pabuçlarının çıkardığı sestten de, kaldırım taşlarının üstünde mahmuzların tıkırdamasından da, arabaların dingillerinin ve yük arabalarının demirlerinin çıkardığı gıcırtıdan da. Düpedüz manyaktı. Geyikböceklerini, mayısböceklerini şamdanların dibiyile ezerdi: Metalin düzenli baskısı altında ağır ağır çatırdayan çenek ve dışkanat sesleri garip bir gürültü çıkarırdı. Küçükler de babalarının bunu yapmasından hoşlanıyor, hatta zevk alıyorlardı. Babalarına ezsin diye gelinböceği bile bulup getiriyorlardı.

Bu adam söylendiği kadar soğuk değildi; duygularını dile getirmede beceriksizdi; çocuklarını yumuşacık okşamalara boğmayı bilemezdi; hiç kimseyle kesintisiz sohbet edemezdi, Mösyö Baugin ve Mösyö Lancelot dışında. Sainte Colombe öğrenimini Claude Lancelot ile birlikte yapmıştı ve Madam de Pont-Carré'nin davetlerinde ona rastladığı oluyordu. Dış görünümüne bakınca sırık gibi upuzun, çok zayıf biriydi. Ayva gibi sapsarı benizli, kabasabaydı. Bakışları sabit, dudakları sımsıkı kapalı, sırtı da şaşılacak

kadar dimdik dururdu. Kimi zaman ne yapacağını bilemediği, kimi zaman da neşelendiği olurdu.

Şarap içerek kızlarıyla kâğıt oynamayı severdi. Her akşam Ardennes toprağından yapılmış uzun piposunu tüttürürdü. Modayı izlemekte hiç de titiz değildi. Tıpkı savaş zamanlarında olduğu gibi arkada topladığı siyah saçları vardı, dışarı çıkınca da boynuna kırmalı yakalığını takardı. Gençliğinde bir gün rahmetli krala takdim edilmişti ve o günden bugüne, nedendir bilinmez, ne Louvre Sarayı'na, ne de Saint-Germain'deki eski şatoya bir daha ayak bastı. Giysi olarak siyah renkten vazgeçmedi.

Yumuşak olabildiği gibi sinirli ve öfkeli de olabiliyordu. Geceleyin kızların ağladığını işittiğinde, elinde şamdan yukarı kata çıkıp ikisinin arasına çömelip onlara şarkı söylediği olurdu:

*Sola vivebat in antris Magdalena
Lugens et suspirans die ac nocte...*

ya da:

*Yoksul öldü, bense onun öldüğü gibi yaşıyorum
Ve altın
Uyuyor
Kralın hâlâ oyun oynadığı mermer sarayda.*

Arada bir küçük kızlar, özellikle Toinette:
“Annem kimdi?” diye soruyordu.

O zaman yüzü kararıyor, ağzından tek söz çıkmıyordu. Bir gün onlara şöyle söyledi:

“Akıllı uslu kızlar olmalısınız, çalışkan olmalısınız. Sizden hoşnutum, özellikle daha akli başında olan Madeleine'den. Annenizi özlüyorum. Eşimden

geri kalan anıların her biri bir daha asla bulamayacağı bir sevinç parçasıdır benim için.”

Bir kez de konuşmayı hiç beceremediğini, annelerinin konuşmayı da gülmeyi de pek iyi bildiğini, kendininse dile karşı hiç mi hiç eğilimi olmadığını, başkalarıyla ve kitaplarla bir arada olmaktan, sohbetlere katılmaktan hiç zevk almadığını söyleyerek kızlardan özür diledi. Vauquelin des Yveteaux'nun ve eski dostlarının şiirleri bile hiçbir zaman bütünüyle hoşuna gitmemişti. Bir zamanlar Cardinal'ın özel muhafızı olan, sonraları yalnız bir yaşam süren ve Mösyö Marais babanın yerine beylerin ayakkabıcısı olan Mösyö de La Petitière ile dostluk kurmuştu. Resim için de geçerliydi bu ilgisizliği, Mösyö Baugin'inkiler dışında. Mösyö de Sainte Colombe o zamanlar Mösyö de Champagne'in yaptığı resimleri bile övmezdi. Ciddi olmaktan çok hüznü, sade olmaktan çok, kuru bulurdu onun resimlerini. Mimarlık için de aynı, yontu için de; mekanik sanatlar ya da din konusunda da bir Madam de Pont-Carré değildi tabii. Gerçekten de Madam de Pont-Carré çok güzel “luth” ve “théorbe” çalardı ve bu yeteneğini hepten Tanrı'ya adamamıştı. Müzikten onca uzun zaman yoksun kalamadığı için zaman zaman arabasını gönderip onu konağına getirtir, suratı karmakarışık olana dek “théorbe”ylu ona eşlik ederdi. Bir de Kral I. François zamanından kalma siyah bir viyolası vardı ve Sainte Colombe bunu sanki bir Mısır tanrısı putuymuş gibi saygı ve özenle çalardı.

Çocukların yüreklerine korku salan nedensiz öfkelere kapıldığı da olurdu, bu nöbetler sırasında bağırıp çağırarak eşyaları kırıp dökerdi: Bir yandan da boğazlanıyormuş gibi, “Ah! Ah!” diye haykırırdı.

Tek başına yaşayan bir adamın kızlarını iyi yetiştiremeyeceği korkusuyla onlara karşı katı davranırdı. Sertti, onları cezalandırmaktan geri kalmazdı. Onları azarlamayı da, el kaldırmayı da, kırbaç sallamayı da bilmezdi; yine de onları kilere ya da mahzene kapatıp unuttuğu olurdu. Aşçı kadın Guignotte gelir, onları salıverirdi.

Madeleine hiç şikâyet etmezdi. Babasının her öfkelenişinde alabora olan ve birdenbire batan bir gemiye dönerdi: Yemekten içmekten kesilir, sessizliğe gömülürdü. Toinette ise isyan eder, babasına karşı koyar, peşinden bağırp çağırırdı. Karakteri gün geçtikçe Madam de Sainte Colombe'a benziyordu. Ablası korkuya kapılır, tek söz etmez, ağzına tek lokma koymazdı. Zaten kızlar, babalarını pek az görürlerdi. Evde Guignotte, Mösyö Pardoux ve Mösyö de Bures ile birlikte yaşarlardı. Ya da kiliseye heykelleri silmeye, örümcekleri temizlemeye, çiçekleri düzenlemeye giderlerdi. Saçlarını hep omzuna salıveren Languedoc'lu Guignotte ağaç dallarını yontup kızlara sopalar yapmıştı. Havalar düzelince üçü birlikte ellerindeki iple, oltayla ve balığın oltaya vurduğunu görmek için bağladıkları yağlı kâğıtla, eteklerini toplayıp çıplak ayakla çamurlara batıp çıkarlardı. Bu arada kızlar akşam yemeğinin balıklarını la Bièvre Çayı'ndan çıkartırlar, sonra bunları biraz un ve Mösyö de Sainte Colombe'un bağının kötü şarabından yapılmış sirkeyle karıştırıp tavada kızartırlardı. Tüm bunlar olup biterken müzisyen, kulübesine kapanıp kalçalarının sürtüne sürtüne aşındırdığı yeşil Cenova kadifesiyle kaplı taburesinin üzerinden saatler boyu ayrılmıyordu. Mösyö de Sainte Colombe, kulübesine "vorde" diyordu. Vordes söğütlerin altındaki su akıntısının nemli kıyıları

anlamına gelen eski bir sözcüktü. Söğütlerin karşısındaki dut ağacının üzerine tüner, kafası dimdik, dudakları sımsıkı kapalı, gövdesi çalgısının üstüne eğilmiş, elini tellerin üstünde dolaştırır, çalışmalarını yetkinleştirmekle uğraşırken parmaklarının altında ezgiler ve inilti bçimleniverirdi. Esin geldiği, kafası ezgilerle dolup taştığı, bunlar yalnız yatağında kendini bunalttığı zamanlar kırmızı kaplı müzik defterini açar, bir daha bunlarla uğraşmamak üzere alelacele notaya geçirirdi.

3. BÖLÜM

Büyük kızı viyola çalmak için uygun boya gelince ona düzenlemeleri, akortları, arpejleri, süslemeleri öğretti. Küçük ise öfke nöbetlerine tutuldu ve babasının kız kardeşine bahsetti şerefi kendisinden esirgediği için fırtınalar kopardı. Bu konuda ne katıksız kalma, ne de mahzen, Toinette'e boyun eğdirebildi ve içinde bulunduğu taşkınlığı yatıştırebildi.

Bir sabah, gün ağarmadan önce, Mösyö de Sainte Colombe kalktı, nehre ulaşınca kadar la Bièvre Çayı'nı, sonra da Dauphine Köprüsü'ne kadar Seine Nehri'ni izledi. Müzik aletlerini yapan Mösyö Pardoux ile gün boyu konuşup durdu. Onunla birtakım çizimler yaptı, hesaplar yaptı, akşamüstü evine geri döndü. Paskalyada kilisenin çanları çaldığında Toinette bahçede gri renkli, ince bir şayak parçasına sarılı garip bir çan buldu. Dokumayı açınca boyutları küçültülmüş bir viyola gördü. Hayran olunacak bir şaşmazlıkla yapılmış bir viyolaydı bu, tıpkı babasınınki ya da kız kardeşininki gibi, ama daha küçük, tayın anasına benzediği gibi aslının aynıydı. Toinette havalara uçtu.

Yüzü solgundu, süt gibi bembeyaz, mutluluktan

babasının dizlerine kapanıp ağladı. Mösyö de Sainte Colombe'un kişiliği ve konuşmaya pek yatkın olması onu alabildiğine sıkılganlaştırıyor ve duyguları ne olursa olsun yüzü her zaman ifadesiz ve ciddi kalıyordu. Bu yüzün altında, ender ve sert hareketlerin arkasında, gizli duran dünyanın incelik ve karmaşıklığı yalnızca bestelerinde ortaya çıkardı. Sırtını büküp kafasını hırkasının altına gömen kızının saçlarını okşayarak şarabını yudumlardı.

Kısa bir süre sonra Sainte Colombelarin üçlü viyola konserleri çevrede ünlendi. Mösyö de Sainte Colombe'un viyola çalmayı öğrettiği burjuva çocukları ve genç senyörler onları dinlemeye can atıyorlardı. Müzisyenler locasına üye müzisyenler ya da Mösyö de Sainte Colombe'a saygı duyanlar da bu konserleri izlemeye gelirlerdi. On beş günde bir ikindiden başlayıp dört saat süren konserler düzenlenmeye başlandı. Her toplantıda Mösyö de Sainte Colombe yeni yeni yapıtlar vermeye çalışıyordu. Bununla birlikte, baba ve kızları, toplantıya katılanlardan birinin önerdiği bir tema üzerine, üç viyola ile çok ustaca doğaçlamalar yapmaktan özellikle hoşlanıyorlardı.

4. BÖLÜM

Mösyö Caignet ve Mösyö Chambonnières bu müzikli toplantılara katılanlardandı ve övgüyle söz ederlerdi Colombelardan. Senyorlar bu konserlere katılmak için yarışa girmişlerdi. Jouy'a ve Trappes'a giden yolcularla satıcıların geçişini engelleyen, çamurlu yolda durmuş on beş kadar araba ve bir o kadar da atın görüldüğü oluyordu. Sürekli bunlardan söz edildiğini duyan kral, sonunda bu müzisyeni ve kızlarını dinlemek istedi. XIV. Louis hizmetinde bulunan resmî viyola çalgıcısı Mösyö Caignet'yi bu işle görevlendirdi. Avlunun giriş kapısını açıp Mösyö Caignet'yi bahçeye buyur etmek için kapıya koşan Toinette oldu. Barınağında rahatsız edilmekten öfkeye kapılıp beti benzi atan Mösyö de Sainte Colombe kulübesinin dört basamağını inip konuşunu selamladı.

Mösyö Caignet şapkasını yeniden giyerken konuşmaya başladı:

“Mösyö, yoksulluk ve sessizlik içinde yaşıyorsunuz. Bu yabancı yaşamınıza imreniyoruz. Sizi çepeçevre saran bu yemyeşil ormanlara da imreniyoruz.”

Mösyö de Sainte Colombe ağzını açmadan sabit bakışlarla onu süzdü.

“Mösyö,” diye yeniden konuşmaya başladı öteki. “Viyola sanatındaki ustalığınızı duyan kraldan sizi saraya takdim etmek üzere davet etme emrini aldım. Yüce kralımız sizi dinlemek istediklerini belirttiler ve bundan hoşnut kalırlarsa sizi sarayın müzisyenleri arasına katmayı düşünüyorlar. Bu durumda sizi aramızda görmekten ben de şahsım adına şeref duyacağım.”

Mösyö de Sainte Colombe yaşlı ve dul biri olduğunu, iki kızının bakımını üstlendiğini, bu nedenle başkalarından daha kapalı bir yaşama biçimi sürdürmek zorunda olduğunu ve dış dünyaya karşı tiksinti duyduğunu söyledi.

“Mösyö,” dedi, “ben yaşamımı bir dut ağacının içindeki kül rengi tahtalara, bir viyolanın yedi telinden çıkan seslere, iki kızıma adadım. Dostlarım da anılarımdır. Sarayım şu gördüğünüz söğütler, akan su, sazan balıkları ve mürver çiçekleridir. Yüce kralımıza söyleyin, bundan otuz beş yıl önce merhum kral babasına takdim edilmiş olan bir yabanın sarayla ne işi olabilir.”

“Mösyö,” diye yanıtladı öteki. “Benim dileğimi iyi işitmediniz galiba. Ben kralın hizmetinde biriyim. Kralımızın her isteği bir emirdir.”

Mösyö de Sainte Colombe’un yüzü kıpkırmızı kesildi. Gözleri öfkeyle parıldadı. Adamın burnunun dibine kadar ilerledi.

“Yabanın biriyim, doğru, Mösyö, ama yalnızca kendime ait olduğumu düşünüyorum. Yüce kralımıza benimle ilgilenerek pek cömert davrandığını söyleyin.”

Mösyö de Sainte Colombe konuşurken bir yandan da Mösyö Caignet’yi kapıya doğru itiyordu. Vedalaştılar. Toinette, la Bièvre ile bahçe duvarının

köşesinde bulunan kümese doğru gittiği sırada Mösyö de Sainte Colombe kulübesinin yolunu tuttu.

Bu sırada, Mösyö Caignet şapkası ve kılıcıyla geri geldi, kulübeye yaklaştı, bir hindiye ve yemlenen sarı küçük civcivleri çizmesiyle uzaklaştırdı, tahta kulübenin altına doğru süzüldü, gölgede otların ve köklerin üstüne oturup müziği dinledi. Sonra kimseye gözükmeden Louvre Sarayı'na döndü. Kralla konuştu, müzisyenin ileri sürdüğü nedenleri birer birer aktardı ve gizlice dinlediği müziğin kendisinde yarattığı olağanüstü ve tanımlanması zor duyguyu anlattı.

5. BÖLÜM

Kral, Mösyö de Sainte Colombe’u kandıramadığı için kızgındı. Nedimleri onun ustaca doğaçlamalarını öve öve bitiremiyorlardı. Kralın, müzisyenin huzurunda çalmasını isterken duyduğu sabırsızlığa, buyruğuna boyun eğilmemesinin yarattığı hoşnutsuzluk da ekleniyordu. Bu kez de Mösyö Caignet ile birlikte Rahip Mathieu’yü gönderdi.

Onları götüren arabaya iki atlı subay eşlik ediyordu. Rahip Mathieu siyah saten bir elbise giymiş, uçları dantelli küçük bir yakalık ve göğsünün üstüne büyük bir elmas haç takmıştı.

Madeleine onları salona aldı. Rahip Mathieu şöminenin önünde, kırmızı tahtadan yapılmış gümüş topuzlu bastonuna, yüzüklerle bezenmiş ellerini dayamış duruyordu. Mösyö de Sainte Colombe bahçeye bakan camlı kapının önünde, dar ve yüksek bir sandalyenin sırtına çıplak ellerini dayamıştı. Rahip Mathieu söze şöyle başladı:

“Antik çağın müzisyenleri ve şairleri şöhretten hoşlanırlar, imparatorlar ya da hükümdarlar onları huzurlarından uzak tutarsa gözyaşı dökerlerdi. Siz, adınızı hindilerin, tavukların, küçük balıkların arkasında saklıyorsunuz. Tanrımızın size bahsettiği yeteneği toza toprağa ve gururlu bir yoksulluğa giz-

liyorsunuz. Şöhretiniz kralımız ve sarayı tarafından duyuldu, öyleyse çuha elbiselerinizi yakıp onun size sunduğu hizmetleri kabul ederek kendinize bukleli bir peruka yaptırtmanızın zamanı geldi. Eski çamlar bardak oldu artık ve...”

“... Asıl modası geçen benim beyler,” diye bağırdı ansızın, kendi giyim kuşamıyla alay edilmesine sinirlenen Sainte Colombe. “Yüce kralımıza teşekkür ediniz,” diye haykırdı. “Ben, onun bana teklif ettiği altınların yerine ellerimin üstüne batan güneşin ışığını tercih ederim. Bukleli perukalarınızı değil, kendi çuha giysilerimi tercih ederim. Kralın kemanlarının yerine kendi tavuklarımı, sizlere kendi domuzlarımı tercih ederim.”

“Mösyö kendinize gelin!”

Bu arada Mösyö de Sainte Colombe sandalyeyi çekip kafalarının üstünde sallamaya başlamıştı bile. Haykırmaya devam etti:

“Beni rahat bırakın, bana artık bundan söz etmeyin! Yoksa şu sandalyeyi başınızda parçalayım.”

Toinette ve Madeleine kafasının üstünde sandalyeyi elinde tutan babalarının görünüşünden ürkmüş, kendine hâkim olamamasından korkuyorlardı. Rahip Mathieu korkmuş görünmedi ve bastonuyla yere vurarak şöyle söyledi:

“Tahta kulübenizin dibindeki küçük fare gibi kuruyup kalacak, kimse tarafından tanınmadan ölüp gideceksiniz.”

Mösyö de Sainte Colombe sandalyeyi çevirip şöminenin davlumbazının üstünde parçaladı, yeniden haykırmaya başladı:

“Sizin sarayınız bir kulübeden daha küçük, oradaki kuru kalabalık, bir kişiden daha azdır benim gözümde.”

Rahip Mathieu elmaslarla bezenmiş haçını parmaklarıyla okşayarak ilerledi ve şöyle söyledi:

“Bu kenar mahallede, bu çamurun içinde çürüyerek derenizde boğulup kokuşacaksınız.”

Mösyö de Sainte Colombe kâğıt gibi bembeyaz, tir tir titriyordu, başka bir sandalyeyi kapmak istedi. Mösyö Caignet ile Toinette aynı anda ona doğru koştu. Mösyö de Sainte Colombe elleri sandalyenin arkalığında soluğunu toplamak için boğuk, “ah”lar çekiyordu. Toinette babasının parmaklarını çözdü, zorla oturttu. Bu sırada Mösyö Caignet eldivenlerini takmış, şapkasını giyiyordu ve rahip direniyor, şaşırtıcı bir sükûnetle, alçak sesle söyleniyordu:

“Batağa saplanmışsınız. Yine de elinizi uzatıyorsunuz. Kendi bozgununuzla yetinmiyor, bir de başkalarını batırmak istiyorsunuz.”

Sesi yavaş ve kesik kesik çıkıyordu. Rahip ve özel kemancısı bu yanıtı kendisine aktarınca, kral bundan çok hoşlandı. Nedimlerinin artık onun müzik toplantılarına katılmamalarını buyurarak müzisyenin rahat bırakılmasını, çünkü onun dikkatini birisi olduğunu ve kendisi tarafından dağıtılmadan önce şu Port-Royalli efendilerle çıkar ortaklığının bulunduğunu söyledi.

PASCAL QUIGNARD

DÜNYANIN BÜTÜN SABAHLARI

ROMAN

17. yüzyıl Fransa'sı. Karısını yitirdikten sonra çiftliğinde inzivaya çekilmiş olan besteci ve viyola da gamba sanatçısı Sainte-Colombe, iki güzel kızıyla birlikte yaşamaktadır. Sainte-Colombe, sanatta ün değil, şiiri arayan bir müzik dehasıdır. Bir bahar günü, Marin Marais adında utangaç ama muhteris bir genç adam çiftliğe gelir ve Sainte-Colombe'a öğrencisi olmak için yalvarır...

Günümüz Fransız edebiyatının en önemli yazarlarından **Pascal Quignard**'ın en popüler kitabı *Dünyanın Bütün Sabahları*, 17. yüzyılda yaşamış besteci ve viyola da gamba sanatçısı Sainte-Colombe ile en ünlü öğrencisi Marin Marais'nin gerçek yaşamlarından yola çıkan bir roman. Kralın sunduğu olanaklara ve üne sırt çeviren usta ile ün, para ve kolay yaşam peşinde koşan öğrencisinin öyküsü. Sanatın özüne ışık tutan müzik ve şiir dolu bir yapıt.

KAPAK RESMİ: MARTIN HUBER

ISBN 978-975-510-451-5

9 789755 104515

<http://www.canyayinlari.com>